



РЕШЕНИЕ

КАРАР

«14 » ноябрь 2015 ел

Олы Кайбыч ав.

№ 15

Татарстан Республикасы  
Кайбыч муниципаль районы  
Советының депутат  
берләшмәләре (фракцияләре,  
төркемнәре) турында  
нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Уставына һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советы регламентына таянып, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының депутат берләшмәләре (фракцияләре, төркемнәре) турында нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарырга.

3. Карарның үтәлешен тикшереп торуну Кайбыч муниципаль районы Советының Законлылык, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,  
Кайбыч муниципаль  
районы Башлыгы

А.И.Рәхмәтуллин

## ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫНЫҢ ДЕПУТАТ БЕРЛӘШМӘЛӘРЕ (ФРАКЦИЯЛӘРЕ, ТӨРКЕМНӘРЕ) ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

### 1. Гомуми нигезләмәләр

1. Кайбыч муниципаль районы Советы депутат берләшмәләре (фракцияләр һәм төркемнәр) турында әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) депутат фракцияләрен һәм төркемнәрен төзү, теркәү тәртибен, аларның Кайбыч муниципаль районы Советы (алга таба - район Советы) эшендә катнашуының төп принципларын билгели.

2. Депутат фракциясе-район Советы депутатларыннан төзелгән, әлеге депутат берләшмәсе эшендә катнашырга, уртак эшчәнлек һәм район Советы тарафыннан карала торган мәсьәләләр буенча депутатларның бердәм позициясен белдерү өчен төзелгән даими депутат берләшмәсе.

Депутат төркеме-район Советы депутатларыннан төзелгән, әлеге депутат берләшмәсе эшендә катнашырга, уртак эшчәнлек һәм район Советы тарафыннан карала торган мәсьәләләр буенча депутатларның бердәм позициясен белдерү өчен төзелгән даими яки вакытлыча берләшмә.

Депутат фракцияләре - сәяси принцип буенча, депутат төркемнәре-ирекле ихтыяр белдерү нигезендә территорияль, һөнәри яки башка сәяси принцип буенча оештырыла.

Депутат төркемнәренә хокуклары, шулай ук аларны төзү, теркәү, яңадан теркәү, эшчәнлеген туктату тәртибе депутат фракцияләре өчен билгеләнгән шундый ук кагыйдәләр белән билгеләнә.

3. Депутатлар фракцияләре һәм район Советы төркемнәре Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставы, шулай ук әлеге Нигезләмә нигезендә эшчәнлек алып баралар.

4. Депутат фракцияләре һәм төркемнәре үз эшчәнлекләрен ирекле, конструктив, күмәк фикер алышу нигезендә оештыралар һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тигез хокукларга ия.

5. Депутат район Советы алмый торырга бер үк вакытта берничә депутат фракцияләрендә яки төркемнәрдә.

6. Депутатлар фракцияләре һәм төркемнәре район Советы Рәисенә карарлары турында хәбәр итәләр.

### 2. Депутатлар фракциясе (төркеме) булдыру һәм теркәү тәртибе

1. Депутат фракциясе (төркеме) төзү турындагы карар депутат фракциясенә (төркем) оештыру жыйылышында кабул ителә һәм беркетмә рәсмиләштерелә. Беркетмәдә депутат фракциясенә (төркем) атамасы, депутат



фракциясенә (төркеменә) кергән депутатларның саны, фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, шулай ук депутат фракциясе (төркем) житәкчесенә фамилиясе, исеме һәм атасының исеме күрсәтелә.

2. Депутат фракциясен (төркем) теркәү өчен район Советы Рәисе исемнә түбәндәге документлар жиберелә:

а) депутат төркеменә язма гаризасы;

б) депутат төркеменә оештыру жыелышы беркетмәсе, аны оештыру максатлары, аның рәсми исеме, исемлек составы, шулай ук депутат төркеме исемнән чыгыш ясарга һәм аны Совет утырышларында тапшырырга вәкаләтле затлар турында карарны үз эченә алган.;

в) депутат төркеменә керү турында район Советы депутатларының язма гаризалары.

3. Депутат фракциясе (төркем) булып санала булдырылган, әгәр аның составында кимендә биш депутат район Советының.

4. Депутат фракциясе (төркем) оешкан депутат фракциясен (төркемнәрен) Кайбыч муниципаль районы Советының депутат фракцияләре (төркемнәре) реестрына кертү юлы белән район Советы Аппаратында теркәлә.

Әлеге Нигезләмә нигезендә теркәлмәгән депутат фракцияләре (төркемнәр) депутат фракциясе (төркемнәр) хокукларыннан файдаланмый.

5. Район Советының депутат фракцияләре (төркемнәре) реестрында депутат фракцияләренә рәсми исеме турында белешмәләр күрсәтелә.

6. Депутатлар фракциясе (төркеме) район Советының депутат фракцияләре (төркемнәре) реестрыннан төшереп калдырыла:

- депутат фракциясе (төркем) составына керүче тиешле чакырылыш район Советы депутатларының вәкаләтләре срогы туктатылу сәбәпле;

- депутат төркеме составында биш депутат калган очракта. Әлеге факт теркәлгән көннән соң 30 көн узгач, әлеге депутат төркеме эшчәнлегә туктатылган дип санала, һәм әлеге депутат төркеме депутат төркемнәре реестрыннан төшереп калдырыла.

### 3. Депутатларның депутатлар фракцияләренә (төркемнәренә) керү һәм алардан чыгу тәртибе

1. Район Советы депутаты депутат фракциясе (төркеме) составына аның фракция (төркем) житәкчесе исемнә язма гаризасы буенча, күпчелек депутат фракциясе (төркем) әгъзаларының тавышы белән карары нигезендә керә.

2. Депутат депутатлар фракциясе (төркеме) составыннан, аның әгъзаларының депутат фракциясеннән (төркемнән) төшереп калдыру турындагы гомуми саныннан күпчелегә карары нигезендә, шулай ук аларга тиешле фракциягә түбәндәге язма гариза биргән очракта чыга:

- депутат фракциясеннән (төркемнән) чыгу турында;

- башка депутат фракциясенә (төркемгә) күчү турында;

- яңа төзелә торган депутатлар фракциясенә (төркемгә) керү турында.

Житәкчелек (координацияләүче) органнары депутат төркеменә составы үзгәргәннән соң 5 көн эчендә депутат төркеме составының үзгәрүе турында район Советы аппаратына хәбәр итә.

Депутатлар төркеме үз-үзен таркату турында Карар кабул итәргә мөмкин. Депутат төркеме тарафыннан үз-үзен таркату турында Карар кабул



ителгэн очракта ул депутат төркеме житәкчесе тарафыннан имзалана һәм 3 көн дәвамында район Советына жиберелә.

#### 4. Депутатлар фракциясе (төркеме) эшчәнлеген оештыру

1. Депутатлар фракциясенә (төркеменә) эчкә эшчәнлегә алар тарафыннан мөстәкыйль оештырыла. Депутатлар фракциясе (төркеме) үзләренә житәкчә (координацияләүчә) органнарының структурасын һәм составын билгели, беркетмә тутырыла торган карарлар кабул итә. Депутат төркемнәре үз эшчәнлекләре турында гариза ясыйлар, район Советына үзләренә житәкчәлек (координацияләүчә) органнары структурасы турында хәбәр итәләр.

2. Депутат фракциясе (төркем) белән житәкчәлек итүне депутат фракциясе (төркем) әгъзаларының гомуми саныннан күпчәлек тавыш белән сайланган житәкчә башкара. Фракция (төркем) житәкчәсе итеп район Советы рәисе сайлана алмый.

3. Депутатлар фракциясе (төркеме) житәкчәсе:

- депутатлар фракциясе (төркеме) эшен оештыра;
- депутатлар фракциясе (төркеме) утырышларын алып бара;
- депутатлар фракциясе (төркеме) исеменнән район Советының даими комиссияләре утырышларында, район Советы утырышларында һәм массакүләм мәгълүмат чараларында чыгыш ясый;
- районның дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, башка затлар белән мөнәсәбәтләрдә депутат фракциясен (төркемен) тәкъдим итә;
- утырышлар беркетмәләренә һәм депутатлар фракциясенә (төркеменә) башка документларына кул куя;
- тиешле депутат фракциясе (төркем) турындагы Нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

4. Депутатлар фракциясе (төркеме) житәкчәсе вакытлыча булмаганда, аның функцияләрен фракция (төркем) әгъзасы башкара, ул депутатлар фракциясе (төркеме) житәкчәсе итеп билгеләнә.

5. Депутатлар фракциясе (төркеме) утырышлары, әгәр аларда депутатлар фракциясе (төркеме) әгъзаларының гомуми саныннан яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

6. Депутатлар фракциясе (төркеме) карары буенча фракциянең (төркемнең) ябык утырышлары үткәрелергә мөмкин.

#### 5. Депутатлар фракциясе (төркеме) вәкаләтләре

1. Депутат фракцияләре (төркемнәре) түбәндәге вәкаләтләргә ия:

- район Советы утырышының көн тәртибе проектына тәкъдимнәр кертү;
- район Советы даими комиссияләренә мәсьәләләр кертергә һәм алар буенча фикер алышуда катнашырга;
- район Советы каравына кертелгән хокукый актларның алдан карарга;
- район Советы депутатлары арасында үз программаларын, тәкъдимнәрен, мөрәжәгатьләрен һәм башка материалларны таратырга;
- үз утырышларына район Советы депутатлары, район башлыгы, район жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларын, ижтимагый оешмалар



житәкчеләрен, шулай ук белгечләрен, экспертларны һәм башка затларны чакырырга;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә дәүләт һәм башка органнарга, оешмаларга һәм вазыйфай затларга запрослар белән мөрәжәгать итәргә;

- депутат фракцияләре (төркемнәре) составына керүче депутатлар тәкъдимнәре буенча гражданнарның депутат эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча мөрәжәгатьләрен карарга;

- район Советының эш планын формалаштыру буенча тәкъдимнәр эшләргә һәм кертергә;

- район Советы тарафыннан каралган мәсьәләләр буенча фикер алышулар үткәрергә;

- район Советының башка депутатлар фракцияләре (төркемнәре) белән консультацияләр һәм башка килештерү чаралары үткәрергә;

- район Советы тарафыннан оештырыла торган органнар шәхси составы һәм Совет тарафыннан билгеләнә һәм раслана торган вазыйфай затлар кандидатуралары буенча тәкъдимнәр кертергә;

- район Советы Аппаратында консультация сорап мөрәжәгать итәргә, белешмә һәм бәяләмәләр алырга;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләнгән категориягә керүче мәгълүматлардан тыш, район Советына рәсми кергән мәгълүмат белән танышырга;

- үз-үзен таркату турында карар кабул итәргә.

2. Депутатлар фракцияләре (төркемнәр) үз эшчәнлекләре турында массакуләм мәгълүмат чараларында мәгълүмат бирә алалар.

#### 6. Депутат фракцияләре (төркемнәре) әгъзаларының хокуклары һәм бурычлары

1. Депутатлар фракцияләре (төркемнәре) әгъзалары хокуклы:

а) район Советы һәм даими депутат комиссияләре утырышларында тәкъдим ителгән бәяләмәләр проектларын, карарлар проектларын караганда алдан фикер алышырга;

б) район башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау өчен кандидатуралар буенча алдан фикер алышырга һәм үз фикерләрен әйтергә;

в) район Советында карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышулар үткәрергә;

г) район Советы депутатлары арасында үз программаларын, тәкъдимнәрен, мөрәжәгатьләрен һәм башка материалларны таратырга;

д) район Советы утырышларында чыгыш ясарга;

е) үз вәкилләрен депутат комиссияләренә, эшче төркемнәргә кертергә, шул исәптән килештерергә;

ж) район Советында теләсә кайсы постка сайлау өчен үз кандидатларын тәкъдим итәргә;

з) законнар белән тыелмаган башка эшчәнлекне гамәлгә ашырырга;

и) депутатлар фракциясе (төркеме) составыннан чыгарга, тиешле фракциягә (төркемгә) язмача гариза жибәрергә.

2. Депутатлар фракцияләре (төркемнәре) әгъзалары түбәндәгеләргә бурычлы:

- депутатлар фракциясе (төркеме)эшндә катнашырга;
- депутатлар фракцияләренәң (төркемнәренәң) житәкче (координацияләүче) органнарына үз командировкаларының һәм отпускларының графигы турында хәбәр итәргә.